

Başvuru Numarası : 2022/528
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.1.2023/30
Karar Numarası : 2023/58
Başvuran : F. T.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın daha önce kaldığı ceza infaz kurumundan yasal şekilde aldığı tığ nedeniyle haksız yere disiplin cezası aldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda özetle:

a) Başvuran, 10 yıldır tığ kullanarak el işi faaliyetiyle uğraştığını, İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda aldığı tığ nedeniyle İskenderun M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda disiplin cezası aldığını ve hala 1 yıllık cezasını infaz etmekte olduğunu, bulunduğu Kuruma girerken kullanmakta olduğu tığda bir sakınca görülmediğini,

b) Duyuru yapılarak farklı sapı olan tığların idareye teslim edilmesi gerektiğinin söylendiğini ancak kendi tığı Kuruma alındığı için ve tığının formunda herhangi bir değişiklik olmadığı için tığını idareye teslim etmediğini, zaten kantinden yeni tığ temin edebildiği zaman elindeki tığı da idareye teslim edeceğini, hastane dönüşü sonrasında karantina koşuşuna geçmek için X-Ray cihazından eşyaları geçtiği zaman tığına el konulduğunu ve 11 günlük hücre cezası aldığını,

c) Söz konusu tığı önceden kaldığı ceza infaz kurumundan aldığını, devlet kurumundan aldığı ve üzerinde bir değişiklik yapmadığı tığın silah olarak sayılmasının haksızlık olduğunu iddia ederek gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

3. Muhatap Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 16.05.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a) Kurumda bulunan tüm mahpuslara 21.03.2022 tarihinde orijinaliği bozulmuş ve Kurum kantininde satılmayan metal tığların idareye dilekçeyle teslim edilmesi hususunda duyuru yapılmasına rağmen 09/04/2022 tarihinde başvurana ait tığ bulunduğu, bulunan tığın incelendiğinde Kurum kantininde satılmayan bir metal tığ olduğu ve kesici, delici, yaralayıcı, bereleyici alet olarak kullanılabileceğinin tespit edildiği,

b) Olay hakkında disiplin soruşturulması başlatıldığı, bu soruşturmaya istinaden Disiplin Kurulu Başkanlığının 22.04.2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile başvuranın 11 gün hücreye koyma cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, disiplin cezasının mevzuat çerçevesinde yapıldığı iddia edilmiş ve ilgili belgeler sunulmuştur.

4. Başvurandan muhatap İdarenin yazısına ilişkin 23.05.2022 tarihli yazımızla görüş istenmiş olup başvuran tarafından görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın haksız yere disiplin cezası aldığına ilişkin iddiaları konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

8. 12/10/2004 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 6'ncı maddesinde silah deyiminden; "*1. Ateşli silahlar, 2. Patlayıcı maddeler, 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler*" anlaşıldığı belirtilmiştir.

9. 29/12/2004 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hücreye koyma" başlıklı 44'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (g) bendinde; "*her türlü ateşli silâh, mermi, patlayıcı madde, kesici, delici, yaralayıcı, bereleyici alet, yakıcı, aşındırıcı, boğucu, bayıltıcı, kör edici gaz ve ecza, her türlü zehir ve uyuşturucu ilâç ve madde, cep telefonu, telsiz ve sair elektronik haberleşme aracını kuruma sokmak, bulundurmak, kullanmak*" on bir günden yirmi güne kadar hücreye koyma cezasını gerektiren eylemler arasında gösterilmiştir.

10. 29/03/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "El işi faaliyetleri" başlıklı 14'üncü maddesine göre; "*Hükümlülerin, gerekli malzemeler kantinden temin edilmek koşuluyla, el işi faaliyetlerini, ceza infaz kurumlarının uygun bölümlerinde yapmaları esastır. Ceza infaz kurumunun güvenliğini bozmamak kaydı ile bu faaliyetlerin devamına koğuş, oda ve eklentilerinde izin verilebilir. Maket bıçağı, tornavida gibi kesici ve delici alet ile boyama ve yapıştırmada kullanılan madde ve malzemelerin koğuş, oda ve eklentilerinde bulundurulmasına izin verilmez.*"

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), hapisane içindeki güvenlik rejiminin düzensizliğin ve suçun önlenmesini, cezaevindeki mahpusların korunmasını ve kamu düzenini sağlamayı amaçladığını, bu nedenle cezaevi yetkililerinin güvenlik risklerini azaltmaya ya da sınırlandırmaya çalışan yolları uygulamalarının meşru bir çıkarı olduğunu, mahpus haklarıyla güvenlik rejimi arasında bir denge kurulduğu takdirde sınırlamaların gerekli ve meşru kabul edildiğini belirtmiştir (AİHM, Nazarenko/Ukrayna, B. No: 39483/98, 29/07/2003, §165). Bununla beraber Anayasa Mahkemesi (AYM) de, mahpusların temel hak ve hürriyetlere genel olarak sahip olmalarının, bu haklarının ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar güvence altına alındığı anlamında değerlendirilmemesi gerektiğini, ceza infaz kurumlarının işlev ve amacı kapsamında mahpusların haklarının ceza infaz kurumuna girmekle zaten sınırlanmış olduğunu belirtmiştir (AYM, Mehmet Reşit ARSLAN ve Diğerleri, 2013/583,

10/12/2014, § 73).

12. Başvuran; bulundurduğu için disiplin cezası aldığı tıgı, önceden kaldığı ceza infaz kurumundan aldığı, farklı sapı olan tıgların idareye teslim edilmesi gerektiğinin söylendiğini ancak kendi tıgı Kuruma alındığı ve tıgının formunda herhangi bir değişiklik olmadığı için tıgını idareye teslim etmediğini, zaten kantinden yeni tıg temin edebildiği zaman elindeki tıgı da idareye teslim edeceğini, X-Ray cihazından eşyaları geçtiği zaman tıgına el konulduğunu ve devlet kurumu kantininden edindiği eşya sonucunda 11 günlük hücre cezası almasının haksızlık olduğunu belirtmiştir. İdare, Kurum kantininde satılmayan tıgların kendilerine teslim edilmesi gerektiğine dair duyuru yapılmasına rağmen başvuranın delici, yaralayıcı, bereleyici alet bulundurması sebebiyle disiplin cezası almasının mevzuat kapsamında kaldığını ifade etmiştir. Başvuranın tıgını aldığını iddia ettiği İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumu kapatıldığı için tıgın söz konusu Kurumun kantininden alınıp alınmadığı ve orijinalliğinin bozulup bozulmadığı teyit edilememiştir.

13. Ceza infaz kurumundaki mahpuslar, ceza infaz kurumu dışındaki bireyler kadar özgür olmamakla beraber, kurumda asayiş ve güvenliğin sağlanması açısından bulundurulabilecek eşyalar mevzuat kapsamında sınırlanmaktadır. Muhatap tarafından sunulan duyuru metninde; el işlerinde kullanmak için Kurum kantininde satılan plastik ya da alüminyum tıgın temin edilmesi gerektiği, eski tıgların bulunması durumunda adli ve idari soruşturma başlatılacağı bildirildiği görülmektedir. Kurum içinde güvenliğin sağlanması amacı ve mahpusların kantinde satılan tıglardan kullanması gerekliliğinin duyuru yoluyla ilan edildiği de göz önüne alınarak başvuranın bulundurduğu tıg nedeniyle disiplin cezası almasının kötü muamele yasağını "*ihlal etmediği*" kanaatine varılmaktadır.

V. KARAR

1. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye